

B.A. Semester - 5 (Remedial) (CBCS) Examination
March/April-2023(Old Course)
SANSKRIT: P16 SANSKRUT VYAKRAN (CORE - 16)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ એક ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો. (૦૭)
- Q.1 (A) Translate any one of the following passages: (07)
- ૧) અથ કા નામ સંસ્કૃતિઃ ? કિં તસ્યાઃ સ્વરૂપમ્ ? તત્રોચ્યતે । સંસ્કૃતિઃ સંસ્કરણમ્ મનસઃ આત્મનો વેતિ સંસ્કૃતિઃ । સમ્ પુર્વક કૃધાતોઃ 'ક્તિન્' પ્રત્યયેન રુપમિદં સિધ્ધયતિ । સંસ્કૃતિઃ માનવમનસોડજ્ઞાનમપનયતિ, સંસ્કૃતિઃ ચિત્તભ્રમમપહરતિ, સંહરતિ ચાવિદ્યાતમઃ, પ્રકાશયતિ ચ જ્ઞાનજ્યોતિઃ । સંસ્કૃતિઃ ખલુ માનવસ્ય, રાષ્ટ્રસ્ય અખિલવિશ્વસ્યાપ્યુપકત્રી । સસંસ્કૃતિરેવ માનવહૃદયેષુ વિશ્વ બંધુત્વ સન્દ્રાવના ઉત્પાદ્ય અખિલલોકહિતાય કલ્પતે ।
- ૨) પુરાણેષુ કથાસ્તિ યત્ એકદા ધર્મસત્યયોઃ પરસ્પરં વિવાદો અભવત્ ધર્મોડ્બ્રવીત્ "અહમ્ બલવાન્" ઇતિ । અન્તે નિર્ણાયિતું તૌ સર્પરાજસ્ય સમીપે ગતૌ । તેનોક્તં યત્ "યઃ પૃથ્વી ધારયેત્ સ એવ બલવાન્ ભવેદિતિ ।" અસ્યાં પ્રતિજ્ઞાયાં ધર્માય પૃથ્વી દદૌ । સ હિ ધર્મો વ્યાકુલોડભવત્ । પુનઃ સત્યાય દદૌ । સ કતિપયયુગાનિ યાક્ત્ પૃથ્વીમુદસ્થાપયત્ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ એકનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો. (૦૭)
- Q.1 (B) Translate any one of the following in to Sanskrit. (07)
- ૧) ભારત મારો દેશ છે. બધા ભારતીયો મારા ભાઈ બહેન છે. હું મારા દેશ ને ચાહું છું અને તેના સમૃદ્ધ અને વૈવિધ્યપૂર્ણ વારસાનો મને ગર્વ છે. હું સદાય તેને લાયક બનવા પ્રયત્ન કરીશ. હું મારા માતા-પિતા, શિક્ષકો અને વડિલો પ્રત્યે આદર રાખીશ, અને દરેક જણ સાથે સભ્યતાથી વર્તિશ. હું મારા દેશ અને દેશબાંધવોને મારી મિષ્ટા અર્પું છું. તેમના કલ્યાણ અને સમૃદ્ધિમાંજ મારું સુખ રહ્યું છે.
- ૧) India is my country. All Indians are my brothers and sisters. I love my country and I am proud of its rich and varied heritage. I shall always strive to be worthy of it. I shall respect my parents, teachers and all my elders and treat everyone with courtesy. I pledge my devotion to my country and its people. My happiness lies in their wellbeing and prosperity.
- ૨) સફળતા માટે આપણે બિજા પર અવલંબન ન કરવું જોઈએ. અવલંબન તે ગુલામીનું બીજું નામ છે. બીજાના ધન પર જિવનારાઓને સ્વમાન હોતું નથી. માત્ર જાતમહેનત જ આપણામાં આત્મ વિશ્વાસ સર્જે છે, અને વ્યક્તિત્વને વિકસાવે છે. જાતમહેનત ચારિત્ર્યનું નિર્માણ કરે છે. તે મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવા માટે હૃદયને બળ આપે છે.
- ૨) We should not depend on another for success. Dependence is the others name of slavery. Those who live on the charity of others have no self respect. Only self-help creates confidence in us and develops our personality. Self-help builds our character. It gives us strength to face he difficulties.
- પ્રશ્ન-૨ નીચે આપેલા રૂપો ઓળખાવો. (કોઇપણ સાત) (૧૪)
- Q.2 Recognize the following grammatical forms. (any seven) (14)
- (૧) રામાત્ (૨) કવિઃ (૩) ભાનવઃ (૪) પિતરૌ (૫) નદિષુ (૬) વધૂનામ્ (૭) વારિભિઃ (૮) વાચિ (૯) ભવતઃ (૧૦) શરિતિ (૧૧) લતાઃ (૧૨) શ્રીઃ (૧૩) ફલાનિ (૧૪) હરી ।

- પ્રશ્ન-૩ નીચે આપેલા રૂપો ઓળખાવો: (કોઇપણ સાત) (૧૪)
Q.3 Recognize the following grammatical forms. (any seven) (14)
(૧) લભતે (૨) અવદન્ (૩)અવહઃ (૪) હસથ (૫) ચલન્તિ (૬) ક્ષિપામિ (૭) અક્ષિપધ્વમ્ (૮) મુચ્ચાવઃ (૯)
લિખતઃ (૧૦) વિશતિ (૧૧) સૃજન્તિ (૧૨) મોક્ષ્યતે (૧૩) અવિક્ષત્ (૧૪) વદામઃ ।
- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાથી કોઇપણ સાત-સંધિ-વિગ્રહ કરો. (૧૪)
Q.4 Dissolve the sandhi: (any seven) (14)
(૧)પ્રૌઢઃ (૨) ગિરીન્દ્રઃ (૩) દેવર્ષિઃ (૪) તવલ્કારઃ (૫) પ્રેજતે (૬) માત્રાનુમતિઃ (૭) પાવકઃ (૮)
બાલોડવદત્ (૯) ગવેન્દ્રઃ (૧૦) સજ્જનઃ (૧૧) પ્રશ્નઃ (૧૨) કૃષ્ણઃ (૧૩) વાત્રિરાઃ (૧૪) વાઙ્મયમ્
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Q.5 Write short notes on any two of the following. (14)
(૧) સમ્પ્રદાનમ્ (૨) દ્વન્દ્વ-સમાસઃ (૩) લેટ્ લકારઃ (૪) ચ્વિરુપઃ
